

Szerkesztőség:
Templomdvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőnycim: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 május hó 31

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 116. szám

Szerda

A versaillesi

békeszerződésben megállapított jóvátéti kötelezettségek revíziójának gondolata mind süűbben jelentkezik Európa politikájában. A gondolat ma úgy hat, mint valami hatalmas pör újrafevétele, amelyben ártatlan milliókat ítéltek el ott, ahol a versaillesi békeokmányt aláírták. Meg folyt a fegyverek háboruja, amikor a szövetséges kormányok politikája már megállapította, hogy a vér háboruját gazdasági háboru fogja követni. A megállapítás talált. A gazdasági háboru kiindulópontja: Versailles. A jóvátéti terhekkel sújtott nemzetek azóta sem tudták a békeokmányon elvállalt kötelezettségeiket teljesíteni, s azok, akik az első pillanatban megszádkultak a jóvátéti milliárdok hállatára, azok ma látják, hogy Versaillesben rosszul szövegezték meg Európa közeli jóvendőjének új gazdasági törvényeit. Versailles óta nemcsak Németország gazdasági élete küzd rettenetes krízissel, de állandóan emelkedik az angol és amerikai munkanélküliek száma. A versaillesi békeszerződés Amerikát és Angliát megfosztotta egy hatalmas piactól. A gazdaságilag megkötött és mozgásukban meghéitott államok mindaddig, amíg ezen állapotok tartanak, nem lehetnek vásárlói az angol és amerikai piacnak. Ezért követeli Amerika és Anglia halaszthatatlanul a versaillesi békeszerződés revízióját. Amerikát és Angliát nem a nyomorgók hatják meg, legfeljebb azt érzik, hogy a saját polgárainak munkanélküliségét kell megszüntetni. Az angol és amerikai nagytőkét veszélyezteteli a versaillesi békeszerződés, ezért esik sajtójukban mindennap több szó azok kikerülhetetlen revíziójáról. Ezért kell, hogy Anglia és Franciaország között szakadásra kerüljön a sor. **Angliának választania kell Franciaország barátsága és a saját zsebe között.** És Franciaország választani fog. Választásában nem azon kötelekekre fog hivatkozni, amelyek évszázadokra megpecétek a népek barátságát, nem lesz tekintettel azokra a francia katonákra, akik elvérezték a brit birodalom érdekeiért. Anglia, ha arról lesz szó, hogy ő jusson-e az orosz petroleum-forrásokhoz, vagy a franciák, ha arról lesz szó, hogy kifizessék-e a francia hadiadósságokat, vagy tovább nyomogjanak az angol munkanélküliek, könnyen megrendezi, ha kell, a második Trafalgárt. Brest vizein még ott él Nelson emléke és ha az angolok is úgy akarják, a történelem nagyon könnyen megismétli önmagát. Tempora mutantur. Ezt a történelmi igazságot most is igazolni fogják. Akár tetszik az érdekelteknek, akár nem...

Nagyhatalmak a jóvátétel revíziója mellett

A revizló nélkül nincs megegyezés Anglia és Franciaország között

London. (Eredeti távirat) Az Obserwer írja: Franciaországnak Németországgal, az európai államoknak pedig Oroszországgal megegyezésre kell jutniok a világbéke érdekében. Ha az európai béke meghiusul, Anglia egyetlen fillért s egyetlen katonát sem ad a kontinentális háborura.

Konferenciázások helyett állandó néptanácsra van szükség, amely a jóvátéti kötelezettségeket elfogadható mértékre leszállítja. Nagybritannia többsége, az Egyesült Államok, Olaszország és a semleges államok ugyanis a versaillesi békeszerződés revízióját kívánják.

A hivatalos francia gyűlölet

Berlin. (Eredeti távirat) A birodalmi gyűlésen Müller szociáldemokrata képviselő a kancellár beszéde után sajnálkozását fejezte ki, hogy Barthou hivatalosan annyi gyűlölettel lépett fel Németországgal szemben. A védtelen német nemzet provokálása csak a nacionalizmust erősíti. Megállapítható, — mondotta — hogy más országokban is minden baj gyökerét a versaillesi békeszerződésben látják. A német—orosz külön egyezmény megkötésének oka nagy részét az, hogy Genovában vétkeztek a béke szelleme ellen. A többi országoknak érdeke, hogy a rapallói példát kövessék. A katonai titkos klauzulákról megjegyzik, hogy a német munkásság sohasem hajlott a nemzeti bolsevizmus felé.

lyozni, hogy ezzel ne a bolsevizmus nyerjen tápot

Páris. (Eredeti távirat) A háborus terhek bizottsága a német jegyzéket átadta a jóvátéti bizottságnak.

London. (Eredeti távirat) Carwin az Obserwerben fejtegeti, vajjon az angol-francia antant állandó alapon lehetséges-e? Szerinte Poincaré formulája alapján, amely a versaillesi békeszerződés szigorú végrehajtását tartalmazza, a kompromisszum lehetetlen. Az angolok, amerikaiak s az olaszok a versaillesi szerződés megváltoztatását követelik s azt vallják, hogy a jóvátéti, leszerelési és egyéb kelet-európai kérdéseket alapjában véve újra kellene tárgyalni. Ha Anglia és Franciaország ezen kérdésekben nem tudnak megegyezni, úgy semmiféle más megegyezésről sem lehet szó. A jóvátéti követelések leszállításának próbaköve, vajjon Franciaország hajlandó-e leszerelni, vagy sem.

Marx centumpárti szerint valamennyi Genovában volt állam között egyedül Németország hozott magával praktikus zsákmányt, a rapallói szerződést. A kormány kötelessége megakadályozni, hogy ezzel ne a bolsevizmus nyerjen tápot

Ismét a német-orsz katonai egyezmény

London. (Eredeti távirat) Lloyd George az angol alsóházban a német-orsz katonai szerződés ügyében elhangzott interpellációra felelve kijelentette, hogy nyomozásokat végeztek, azonban mindeztideig semmi értesítést nem kapott, de a kérdést természetesen nem téveszti szem elől. Egyenlőre semmit sem tehet.

Berlin (Eredeti távirat) A német-orsz szerződés kiegészítéséről újabb egyezmények megkötéséről tárgyalnak Ukrajna, Georgia, távolkeleti Szovjetköztársaság, valamint a szibériai és mandzsuri határvidék kormányaival.

Nem alkalmaznak erőszakot Németországgal szemben

Tárgyalások az antant és németek között a jóvátétel ügyében — Németország külföldi kölcsönt kap — Franciaország engedékeny

Bécs. A Neues Wiener Tagblatt jelenté Párisból, hogy a jóvátéti bizottság megkapta a szövetségesek, köztük Franciaország hozzájárulását a németekkel megindult tárgyalások folytatására, amiáltal a május 31-én lejáró ultimátumot hatályon kívül helyezte.

Hermes német pénzügyminiszter tárgyalásai az antant megbízottaival tehát sikerrel jártak. A Délbácska már vasár-

nap reggeli számában közölte, hogy Németország haladékot kap a május 31-én esedékes összeg fizetésére.

Hermes különösen az angolok részén találkozott nagy előzékenységgel és az angol kormánynak nagy része van abban, hogy Franciaország hozzájárult a halasztáshoz. Ezáltal az európai feszültség is nagyban enyhült, mert újabb katonai konfliktus, a Rajnán túli területek megszállása nem következett be.

Hermes német pénzügyminiszter tárgyalásai alkalmával az angol lapok örömmel fogadták a német kormány azon elhatározását, hogy a jóvátétel egyes pontjait, amelyeket Hermes Párisban a bizottság tagjaival megállapított, utólag még módosítják. A Daily Telegraph szerint az a körülmény, hogy a jóvátétel politikai problémáját pénzkölcsön gyakorlati problémájává kiserbitették, az egész politikai légkört megváltoztatta és ez valószínűleg hasznos és maradandó is lesz. A belga, francia és német bankárok azt akarják, hogy Németország nagyobb kölcsönhöz jusson és ezen kölcsön segítéssel fellelegezzék, Franciaország pedig ezáltal a szükséges készpénzhez jusson. Az angol semleges és amerikai bankárok a jóvátétel ügyében a végleges megoldás szükségét hangsúlyoztatják. A még mindig megjelölt véleménykülönbségek nem politikai természetűek, csupán a pénzhelyezők gondolkodását tüntetik fel. Általában azt remélik, hogy az ügy jó kezében van.

Párisi lapjelentések szerint a jóvátételi bizottság tegnap este összehasonlította a német jegyzéket azon javakkal, amelyeket Hermes pénzügyminiszter félhivatalos megbeszélésein megállapítottak. A Petit Parisien azt írja, hogy a jegyzék általában kielégítő mert elismeri a jóvátételi bizottság jogát a német pénzügyi helyzet felülvizsgálására a birodalmi kormányzat szuverenitásának megőrzésével. Az infláció korlátozása tekintetében is megfelelő a válasz.

A londoni Times szerint igen biztató jel az, hogy a jóvátételi probléma már nem olyan megoldhatatlan rejtély, mint az néhány hét előtt volt. Az erőszak alkalmazásáról már szó sincs.

A magyar választások.

Budapest. (Eredeti távirat) Hírdetendő a második választókerületben Szeder-Ferenc szociáldemokrata győzött. Szeder-Kardos Lajos egységespárti jelölttel szemben. Szeder a választás felől, az eredmény még meg nem állapítható, miután lehet, hogy a szavazatok összeszámlálásával csak holnap fogunk végezni.

Budapest. (Eredeti távirat) Az Andrássy-Friedrich Halter párt lapja, a „Magyarország” támadja a kormányt, mert a szociáldemokratákat tárogatta az ellenzéi ellenében. A lapja általában helyesli, hogy a szociáldemokraták bekerülnek a parlamentbe és nem szorongatják magukat a királykérdés meddő vitájával. Reméli, hogy a kormány reápolitika elvégzését a szociális program megalkotásáért. Az Andrássy-Friedrich párt megszűnik létező.

Hírdetendő a helyen. Bihari István gróf miniszterelnököt Vekerdi Géza Andrássy párti jelölttel szemben 508 szótöbbséggel megválasztották.

Ausztria csőd előtt

Bécs (Eredeti táv.) Az osztrák közgazdasági szaklapok egyöntetűen hangsúlyozzák, hogy Ausztria pénzügyi csőd előtt áll. A gazdasági viszonyok mizeriái mellett, melyek feltartóztatlanul hajják az államot a pénzügyi buzás felé, a politikai viszonyok is csökkentik az államháztartás szanálásának kilátásait. Politikai körökben komolyan beszélnek arról, hogy az osztrák hivatalos tényezők különböző lépései miatt, melyek a Németországhoz való csatlakozás pártjának látszólag, kétségessé vált Ausztria francia kölcsön. A francia kormányban különösen az kellett bizalmatlanságot, hogy Dinghoffer nagynémet képviselő nem régen szintén a Németországhoz való csatlakozásról beszélt anélkül, hogy az osztrák kormány valamilyen formában emiatt rosszalását fejezte volna ki. Ehhez járul az állami tisztviselők újabb mozgalmá, hogy fizetésüket a béke éveiben évezett járulékszájaik arányában emeljék fel, ami az állami költségvetésnek hetenként újabb 25—26 milliárddal való megterhelését jelentené. A legkülönbözőbb kísérletek,

melyek az államháztartás egyensúlyának helyreállítását célozták, teljesen sikertelenek maradtak és a pénzügyi kormányok a költségvetésekben egyre magasabbra tornyosuló milliárdos számok kibocsátásával tudták egyensúlyozni. Gürtler politikája is csak a bankóprésre utalta Ausztriát, aminek következménye az lett, hogy ma Zürichben megszüntették az osztrák korona jegyzését. A tisztviselők létszámának csökkentését maguk a tisztviselők a leghevesebben ellenzik és Schmiedt, az állami alkalmazottak szövetségének elnöke kijelentette, hogy a tisztviselők létszámának csökkentése lehetetlen, mert ezzel 150 ezer fővel növekedne a munkanélküliek száma, miáltal a kormány munkanélküli segélyekben ugyanaannyit kellene kiadnia, mint amennyit az elbocsátások által megtakarít. A gazdasági körök véleménye szerint Ausztria katasztrófája most már alig kerülhető el és már a külföld kölcsönakciójában sem lehet többé bízni.

Elfogtak egy ál-bombamerénylőt Subotícán

Héjjas Iván állítólagos sofförjének letartóztatása

(Saját tud.) Néhány vajdasági magyar lap napok óta egy bizonytalan eredetű „szendvic” részletezésével szórakoztatja olvasóit, amelyről nyege az, hogy a subotíci rendőrség letartozta ott egy Balla Giza nevezte egyént, aki egy kérésre a budapesti Demokrata Körhöz aktív elkövető pótlás merénylőnek a titkos ügypén, amelyen a subotíci rendőrség mindezekig semmi hivatalos jelentést nem adott ki. — Egyes lapok beogradi értesülésekre való hivatkozással fantazikus részletek közltek bizonyos „mesze” elgázó terrorizmus „terör” amelynek szövegében állított volna Balla Giza is. Balla egyes lapok jelentései szerint azért ökött SHS területre, hogy itt „elérje” ezeket a terrorizmus-tereket. A magánas állott „pokolgépés” meggyőző. Eddig csak annyi bizonyos, hogy rovatmunka és munkarűfő felében, akik csil díjviselt dolgai miatt már régen kitagadt. Hogy a budapesti merénylő odunát mért választotta magáa, ebben a pörben nem tudni. Valószínűleg ott má a budapesti lapok és a subotíci rendőrség is figyelték. Ered. az alábbi ávra a nek s ámolnak be:

Budapest. (Eredeti távirat) A Dohány utcán merénylő egyköttesének szabadkísérő útja után a budapesti főkapitányság zonalértekezésbe lépett az állítólag szett szüreg's kioldása vonatkozólag. A mai nap től a nand textve figyelték, hogy Balla felismerje Budapestre az eddigi adatok szerint Balla Budapesten, egy V. kerületi házában mint hazajutottak lakott. Iréti pör is 3 ár bejelentés nélkül távozott. Megbizhatatlan hárdoz embelek ismerék, s

s főnök vallotta magát, fogalkozás azonban, voltaképpen nem volt. Gyakran díszkedett azaz, hogy utlevél nélkül jár Szabadára. A nyomozást a legnagyobb eréllyel folytatják.

Budapest. (Eredeti távirat) Az összes mai reggeli lapok hírt adnak arról, hogy a Dohány utcai bombamerénylőt egyik tettest Szabadán letartoztatták. A rendőrség most hivatalos nyilatkozatban kijelenti, hogy a tény nem felismer meg a valóságok, miután Balla Giza ellen a rendőrség soha nem adott ki elfogtatói parancsot. A szabadcai rendőrség élvezen irában semmi éle megkeresés vagy átírat mindezekig nem érkezett Budapestre, így a dektívek sem utának le mindaddig, amíg ilyen értesítés Budapestre nem érkezik.

Huszezer személy kap kegyelmet a király esküvője alkalmából

Béograd. A király esküvője alkalmából kiadandó amnesztia-rendelet ügyében még mindig nem jött létre megegyezés a pártok között. A radikálisok és demokraták ma folytatták a tárgyalásokat ebben a kérdésben. Miután igen sok kívánságot kell honorálni a kormánynak az amnesztiával kapcsolatosan, valószínű, hogy mintegy 20 000 személy kap kegyelmet. Az amnesztia-rendelet megjelenését a legszélesebbkörű érdeklődés előzi meg.

Ma van a

VILÁGÁTOK!

utolsó két előadása az Erzsébet-mozgóban. Mindenki nézze meg!
Kezdeté fél 7 és fél 9 órakor.

Nagyszabású hajózási tervek az Adrián

Feltámasztják a meghalt Triesztet

Trieszt. (A Délbácska trieszti levelezőjéről.) Az egész amerikai és európai sajtó, amely hajózási kérdésekkel foglalkozik, Triesztet már két év előtt elparentálta. A legkülönbözőbb jelentések láttak napvilágot: Triesztet haldoklik, pusztul, mióta olasz uralom alá jutott a régi királyságbeli kikötők, Genua, Nápoly Velence az egész forgalmát elhódították. Ma alkalmas volt a Gorulich hajózási társaság vezértitkárával, Moscheni kapitánnyal beszélni, aki nem tudott ezeken a jelentéseken eléggé csodálkozni. Kétségtelen, mondotta hogy az adriai hajózási súlyos válságon megy keresztül. Ez azonban még nem ok arra, hogy Triesztet elparentálják. Az utolsó két évben Trieszt forgalma ismét jelentékenyen megnövekedett és a Lloyd Triestino, a Bosulich, a Tripovich, az Istria Trieste, a fiumei Adria, valamint az idegen hajótársaságok közül a Cunard, a Pagnia, a Romagnola és a Marittima Italiana forgalmuk tekintélyes részét Trieszten keresztül bonyolítják le.

Trieszt forgalma — folytatja tovább — főként a Levante felé irányul. Hetenként mennek gyorsjáratok Alexandriába, Egyiptom többi kikötőibe, Görögországba, Sziába, Konstantinápolyba, a Fekete tengerre, Dalmáciába és Albániába. Ludlába és a távol keleti kikötőbe, mint például Bombayba és Shanghaiba havonta közlekednek a járatok. A tripolisi hajók Siciiliát és Maltát is érintik.

Nyugateurópai irányban kéthetenként közlekedik a Trieszt—Sicília—Genua—Marseille—Spanyolország—Marokkó, valamint a Fiume—Trieszt—Sicília—Portugália—London—Rotterdam—Antwerpen járatok. Amerikába szintén több járat közlekedik. Nemcsak személy, de áruszállítás is folyik Triesztől New Yorkba, Santosba, Rio de Janeiroba és Buenos Airesbe. Ezenkívül New York, New Orleans, Glavezton, valamint Délamerikai kikötőbe külön teherhajók közlekednek. Ezeket a Cunard vállalat tartja fenn, de ezeken kívül a Cunard is élénk forgalmat bonyolít le az Adria és Amerika között.

Most már ismét az összes háboru előtti járatok közlekednek. A kelet- és közép-európai kivándorlás most is Trieszten át bonyolódik le. A múlt évben 13,000 kivándorlót szállítottunk Trieszten keresztül Amerikába, ugyancsak Triesztbe majdnem 7,000 visszavándorló érkezett Amerikából. Eppen ezért igen merész állítás az, hogy Trieszt meghalt. Erről szó sincsen. A krízist sikerült átlásunk és mostan a trieszti kikötő ismét szépen tovább fejlődik.

Fegyházra ítélt orosz főpapok

Páris. (Eredeti távirat) A bolsevik kormány bünvádi eljárást indított Tichon érsek és még néhány püspök ellen azon vád alapján, hogy megakadályozták a templomi kincseknek az állam részére való kisajátítását. Az egyházak ügyében most hozták meg az ítéletet, mely szerint Tichon érseket és Alexej püspököt öt-öt évi fegyházra ítélték. Az orosz kormány egyébként folytatja az egyházi javak elkobzását. Legutóbb is a Mihajlovics-kolostor egész vagyonát vette el, mivel a kolostor a templomi kincseket eltitkolta. A templomot a hívőknek közvetlen kezelésébe adták át.

Moly ellen

a kellemes illatu „HERMELIN“-t használja.
Kapható: a „SOA“ illatszertárban.

Lengyelország politikai orientációja

Lengyelország megőrzi függetlenségét, nem lép be a kisantantba

Bécs, máj. 30. (A Délbácska bécsi szerkesztőségéről.) Skirmunt lengyel külügyminiszter rövid bécsi tartózkodása alatt az általános sajtókonferencia során külön kihallgatáson fogadta a Délbácska bécsi szerkesztőjét. Skirmunt ma Benes mellett az egyetlen közép- és keleteurópai diplomata, akinek szava a nyugati hatalmaknál nagy súlytal esik latba és ezért a genouai konferencián is igen sokszor vették igénybe szó közvetítését és közreműködését. Első kérdése tehát a genouai konferenciára vonatkozott. Skirmunt külügyminiszter e kérdésre a következőket válaszolta:

A genouai konferencia eredményével meg lehetünk elégedve, mivel bebizonyosodott az, hogy a különböző érdekcsoportok is nyugodtan tárgyalhatnak a zsidó szizál mellett és nem kell miú döntetlen utimáimokkal dolgozni. A genouai konferenciának igen fontos és örvendetes eredménye az, hogy nem robbant fel és az összes kérdések tárgyalás alá kerültek. Senkise nem várható többet a genouai konferenciától, minthogy ez legyen az első lépés, amelyből aztán, ha jól sikerült a többi kifejlődhet. Nos Genua jól sikerült, most következik Hága és ha Hága nem hozza meg a végső megegyezést, ugy azt csakhamar meg fogja hozni a következő konferencia, mivel a sikeres kezdet után most már minden konferencia egy újabb lépést jelent a konszolidáció és rekonstrukció irányában. Lengyelország a maga részéről mindent megtesz, hogy az akadályok elháruljanak és Európa normális gazdasági rendje minél előbb visszatérjen. Mi ösztönöz dolgozunk Európa ujjaépítésén és ezt bebizonyítottuk előzőeken magatartásunkkal az összes vitás kérdésekben, amelyek Lengyelország, valamint Oroszország, Litvánia és Danzig között fennállanak. A konszolidáció érdekében Lengyelország még áldozatoktól

sem riad vissza, ha ezek az áldozatok a lengyel nép existenciális érdekelt nem sértik.

— Mi igaz azokból a hírekből, hogy Lengyelország csatlakozni fog a kisantantba? — hangzott második kérdésem.

Lengyelországot a legjobb viszony fűzi a kisantantot alkotó államokhoz, azonban a kisantantba nem csatlakozunk, mert azok ellentétben állnak a lengyel politika princípiumával. Mi az összes közép-európai államokkal a legjobb viszonyt óhajtjuk, mindenki velünk igaz barátságban akarunk élni. Lengyelország külpolitikai mozgását és függetlenségét nem adja fel, mert így teheti a legnagyobb szolgálatot saját népének, de a kisantant államainak is, mivel egyes felmerülő vitás dolgokban mindig közveithet.

— Milyen Lengyelország magatartása Magyarországgal szemben?

Lengyelország Magyarországgal szemben is a lehető legbarátságosabb szándékokkal viseltetik és az amit a kisantantba való viszonyokról mondtam, Magyarországra is áll.

A beszélgetés ezután az ukrán üsztekre terelődött át, akik Skirmunt külügyminisztert zéptojásokkal dohálták meg. Skirmunt kifejtette, hogy az egésznek nem tulajdonít nagy fontosságot, ezek tulzó fiatal emberek voltak és mint személyes sértelt nem is kívánja megbüntetésüket. Az ukránok is csakhamar be fogják látni, hogy Lengyelország politikája nemcsak, hogy nem irányul ellenük, hanem a legőszintébb jóakarattal akarja áthidalni az összes kérdéseket. Skirmunt külügyminiszterrel avval az érzéssel vettem búcsút, hogy egy rendkívül nagytehetségű, kiváló államférfiut ismertem meg, akinek még kétségkívül nagy szerepe és döntő szava lesz a közép-európai kérdések megoldásában. Sz. P.

Hogyan történik a progresszív pótdadó fizetése

(Saját tud.) Novisad város március havi közgyűlésén javaslatot fogadtak el, amely ma elította a városi adóügyi osztályt, hogy a városi pótdadó fizetésére kulcsot dolgozzon ki progresszív alapon. Együttal megadta a közgyűlés a progresszív adófizetés irányelveit is. Ennek alapján dolgoz a ki javaslatát a városi pótdadónak progresszív alapon való fizetésére Boksán Radivoj adóügyi tanácsnok. A pótdadó 25 százalékos és 200 százalékos között váltakozik.

25 százalékos pótdadót fizetnek a következő adófizetők: a) akik I. oszt. kereseti adót fizetnek: napszámosok és szolgák; b) akik IV. oszt. kereseti adót fizetnek: az összes fixfizetéses alkalmazottak; c) azok a háztulajdonosok, akiknek házárdója nem haladja meg az évi 100 dinárt.

75 százalékos pótdadót fizetnek: a) azok a háztulajdonosok, akiknek házárdója évenként több mint 100 dinár; b) azon II. oszt. kereseti adót fizető háztulajdonosok, akik házuk után házbér adót fizetnek; c) tőkekamat adó.

100 százalékos pótdadót fizetnek a III. oszt. kereseti adót fizetők (az összes iparigazolvány tulajdonosok).

150 százalékos pótdadót fizetnek a nyilvános számadára kötelezett vállalatok (az összes részvénytársaságok).

200 százalékos pótdadót fizetnek: a) földadó (földbirtokosok); b) osztályozott házbéradó; c) azon birtokosok, kik II. oszt. kereseti adót fizetnek.

A progresszív alapon történő pótdadó fizetés első fozakéje Jugoszláviában, Novisad. A kulcs összeállítására is teljesen igazságos alapon történt, amikor a munkások, tisztviselők és kis házak tulajdonosai részére állapította meg a legkevesebb pótdadófizetését. Összeg szerint következőképpen osztlik meg a pótdadó fizetése:

- I. csoport (25 százalékos) fizet 38.000 Din.
- II. csoport (75 százalékos) fizet 520.000 Din.
- III. csoport (100 százalékos) fizet 680.000 Din.
- IV. csoport (150 százalékos) fizet 750.000 Din.
- V. csoport (200 százalékos) fizet 248.000 Din.

A legtöbb pótdadót összeg szerint tehát a IV. csoportba tartozó részvénytársaságok fizetik.

Izgalmas jelenetek a német birodalmi ülés külügyi bizottságának gyűlésén

Berlin. (Ered. távirat) A birodalmi gyűlés külügyi bizottságának tegnapi ülésén izgalmas jelenetek játszódtak le, melynek során Stinnes és a szociáldemokrata Schmiedt gazdasági miniszter tüzetek össze különös hevességgel. A tárgyalás folyamán ugyanis felszólt Stinnes is, aki többek közt kijelentette, hogy Németországnak nem kell örökké rettegni az antanttól, mert esetleg a Ruhrvidék megszállásába is bele lehet főrdöni. Stinnes beszédének ezen részletére Schmiedt többségi szocialista, gazdasági miniszter éles hangú választ adott. Ugy látszik — mondotta Schmiedt

— a német nagyipar nem ért egyet a nép felfogásával, mert a francia megszállás alatt az eddiginél is jobb üzleteket remél. Stinnes visszautasította a miniszter támadását és eközben leki-csinylő megjegyzéseket tett Schmiedt képességeire vonatkozólag, mire Schmiedt azt a megjegyzést tette, hogy Stinnesnek meg kell szoknia, hogy a miniszterek a parlamentben nem fogna vele szemben úgy viselkedni, mint üzemeinek irnokai. Helferich, volt pénzügyminiszter, ki Stinneshez csatlakozott, beszédével szintén viharos jeleneteket idézett elő.

HIREK

— **Csicserin D'Anunzionál.** Rómából jelentik, hogy Csicserin tegnap D'Anunzio vendége volt Gardoneban.

— **Jugoszláv állampolgárok a külföldön.** Az állami statisztikai hivatal ma adta ki a közlést arról, hogy külföldi országokban hány jugoszláv állampolgár tartózkodik. A kimutatás szerint Magyarországon 362 000, Romániában 103 000, Ausztriában 92 000 és Olaszországban 621 000 jugoszláv állampolgár él.

— **Százezer korona egy „parasztló“.** A legutóbbi debreceni lóvásáron nagyon kevések a jó lovak, de nem igen hajlottak fel ilyen a vásárra. Oljant vásároltak tehát, amelyen volt s még egy jobb parasztkancsért is fizettek 100 ezer koronát, a másodért meg 140—150 ezer koronát szívesen ajánlották, de 180 ezren alul adni nem igen akarták. A felszemű, vagy kissé pókos lóért is adtak 35—40 ezer koronát.

— **Öt évi kényszermunka egy herceg nőnek.** A Lux távirati ügynökség jelenti Rígából: A moszkvai forradalmi törvényszék öt évi kényszermunkára ítélte Gagrina hercegnőt, aki a bíróság előtt monarchistának nevezte magát, s úgy nyilatkozott, hogy ragaszkodik az ősi ortodox valláshoz.

— **Szerelmi bánatában a kutba ugrott.** Gulyás Mihály hajósi gardalegény és Káposztai Sári ugyanottani leányzó szívet rázó tragédiája játszódik le számos képen bemutatva pünkösd vasárnapján a Kath. Olvasó és Gardakör lövöldés népiünnepélyen, hamisítatlan vásári ponyvákon. A múzeum és állatkert tele eddig még nem látott állatfajokkal, mamuth állkapocs fogakkal, agancskilátással, ingyenes borotválkozás, zsébkafutás, edénytörés, kárka dobálás eleven kacskákra, virág és konfetti csata stb. csak kis része a délutáni programnak. Az este 8 órakor kezdődő műsor külön attrakciója. Délután 4 től reggelig Virág Tóni zenekara muzsikál. Belépődíj személynként 10 dinár.

— **Az ókéri katolikus magyar ifjúság** működvelő gárdája e hó 21-én — a farsangi első előadásánál elért és megkezdett jó hírnevéhez hűen — előadta „A próbaházasság“ című 3 felvonásos színművet. A kelemen május 1-én lehetővé tette a darabnak a szabadban való előadását, amelyen szép számmal jelent meg a közönség mindhárom nemzetisége. A minden ízében kitűnően sikerült előadás és alakítás becsületére vált volna bármely városi működvelő gárdának is. Különbözően kiemelkedett a hat főszereplő elethű alakításával: Tóth Laci (a szentesi öreg paraszt neje), Bujnyik János (Szikora), Bakos Juci (Szikoráné), Pálfi Péter (Béres), Lattyák Margit (Biri). — Szeretpük magasztalva állottak a többiek is: Kaszper Mikea, Csóré András, Cimbal János, Hark János, Földesdi Erzsébet, Bakos Rozsi, Cimbal Károly, Horváth Pista és Tóth Mária. A darabot ezúttal is Takács Sándor k. tanító és annak hűségű segítőtársa Zakar Ferenc rendezte, kiknek lankadatlan fáradsága újabb babérokhoz jutatta az ókéri magyar működvelő gárdát.

— **A volt olasz misszió tagjainak büntégye.** Milla óból jelentik: Pistojában most kezdtek meg a volt bécsi olasz katonai misszió tagjai elleni tárgyalást. A vád ellenük az, hogy a Bécsben vásárolt csúfkoronákat az olasz kormánynak mindenkor magasabb kúrossal számolták el és ezzel az államnak horribilis károkat okoztak. Tárgyalás közben a közönség éljenezni kezdte az olasz kormányt, úgy hogy az elnök kénytelen volt a tárgyalást félbeszakítani. Minthogy a közönség körében a nyugalom később sem lehetett helyreállítandó, a tárgyalást a bíróság elhalasztotta.

— **A NAK athlétái** igaz, hogy még kevesen, de már is szorgalmasan treníroznak. Slichtner 100-asban, Schneider 800—1500 ban, Németh 1500—3000 ban már is jó formában van. Dombij Szilij neve már ugyiszólván fogalom. Meglepő szépen hajít diszkosz Hrabovszky, kiről még olvasni fogunk. Jövő héten a birkózók is sorompóba lépnek. Junius 29-én rendezik t. i. a NAK országos birkózóversenyét.

3 és fél millió kilogramm húst fogyasztott tavaly Novisad

Érdekes részletek a polgármesteri jelentésből

(Saját tud.) A tegnapi közgyűlésen felolvasott polgármesteri jelentés, amelyet az elmúlt 1921-ik évről készítettek, egyes részleteiben nagyon érdekes adatokat tartalmaz. A novisadi vágóhidat tavalyi termeléséről készített kimutatás szerint például kiderül, hogy a város egy hozzávetőleges végösszegeben

400.000 kgr. borjúhús
1.500.000 kgr. sertéshús
40.000 kgr. juhús és
70.000 kgr. bárányhús

Összesen: 3.210.000 kilogramm.

Ez az összeg a vágóhidon levágott állatok húsából alakult ki és természetesen nincs benne a magánháztartásokon levágott rengeteg sertés, bárány, malac és szárnyasállat húsa, amellyel együtt Novisadon a tavaly elfogyasztott hús mennyiség kb. három és félmillió kilogrammra egészül ki. Ez az összeg csak az első pillanatokban tünik fel nekünk, némi számítás után azonban kiderül, hogy a 40.000 lakosú Novisadon a tavalyi év alatt egy ember átlagban csak 90 kilogramm húst fogyasztott,

ami 25 dekagrammos napi fogyasztásnak felel meg.

Ha ehhez hozzávesszük még azt is, hogy nagyon sok ember alul van ezen az átlagon, kiderül, hogy ez a hatalmas mennyiség voltaképpen nem is volt elegendő ahhoz, hogy mindenki jól éljen. Ezen a ponton a polgármesteri jelentés másik részét nyújt vizualizálást. Eszerint 1921-ben 2428 zeneengedélyt adott ki a rendőrhatalóság. Tehát ezt az alig három és félmillió kilogramm húst mégis meglehetősen vidáman fogyasztották el a polgárok.

1921-ben kb. hárommillió és ötszáz-ezer kilogramm húst fogyasztott el.

Ebben az összegben nincs benne a százezres hústermékek végösszege sulya, amely, mint imputálják jelentékenyen emelné ezt a végösszeget. Ez a szám a köve kezdetéppen alakul ki: Vágtak a novisadi vágóhidon 1921-ben:

3631 db. szarvasmarhát. Átlagban 3 négyzetméteres suly mellett ez több, mint egy-millió kilogramm;

7418 darab borjút, ami egy átlagsulyt véve alaposít közel négyezer kilogramm;

12576 darab sertést, amely egy átlagszám szerint kb. másfélmillió kilogramm hús-nak felel meg;

2021 darab juhot, összesen negyvenezer kilogramm sulyban és

6172 bárányt, körülbelül hetvenezer kilogramm sulyban.

A végösszeg ez:

1.200.000 kgr. marhahús

— **Titokzatos sebesülések egy párisi vonaton.** Párisból jelentik: Az elmúlt vasárnap este, Mantes féle induló vonaton, mely éppen a batignollesi alagút alatt haladt, két titokzatos sebesült történt, melynek okát eddig még teljességgel ismeretlenek. Az egyik II. osztályú ülésében, az ablak mellett ült Achille Rampon szobafestő, aki hirtelen irtózatossá érezte magát jobbkarjában, melyet mikor megvizsgált, eltörve talál. Ugyanebben a percben egy III. osztályú utas, körülbelül negyven méternyire a II. osztályú vazonról, egy Viggier nevű soffőr, ugyancsak a jobbkarján fájdalmas sebet kapott. Kabátjának ujja az ablak felől át volt furva. A megrémült utasok rögtön vészjelzt adtak, a vonat megállt és az előzetes rendőrség rögtön nyomozást is indított és első pillanatokban úgy látszott, hogy a vonat ellen revo verme élyület következett el. Ezt azonban egyrészt az orvosok cáfolták meg a sérültek megvizsgálásakor, másrészt az utasok is kijelentették, hogy semmiféle fegyverdörrenést nem hallottak, csak az ablaküveg csörmpölését. A sebesültéről röntgenfelvételt készítettek, hogy megállapítsák ennek a két különböző helyen, de teljesen egyidőben történt rejtélyes sebesülésnek okát.

— **A Pesti Tőzsde új számának vezércikkét** Korányi Frigyes báró, volt pénzügy miniszter írta. Nagyérdekű cikk számol be a Spodium legújabb tökéremeléséről, mely 5000 részvényesek előtt, a koronajáradékértékesítés eredményéről, a közep európai ipari válságról, az elmerült tőzsdéi papirokról, a banktársulati elők nyomoráról, az állami sorsjegyek külföldi elhelyezéséről, az építőiparnak a MÁV ellen indított akciójáról, a Bánya és a Kohó küszöbön álló felelősségéről, a Rimamurányi közgyűléséről, valamint a hét minden nevezetesebb tőzsdéi és gazdasági eseményéről s a vidéki hitelélet legújabb mozzanatairól. Pólya Tibor festőművész ezenkívül kitűnő rajzokat készített a Rimamurányi közgyűlésén résztvevő nevezetesebb személyiségekről. Előfizetési ár egész évre 100 dinár, fél évre 50 dinár.

— **Ismerkedési estélyt** rendez a NAK athlétikai szakosztálya június 3-án szombaton este a Gyűlésház féle helyiségben. Szécsényi-u. 24. az estélyen a legszebben táncoló pár Boston érmet és csokrot kap. Zenét a NAK újjászervezett zenekara szolgáltatja. Meghívók nem lesznek kibocsátva. Csak tagok és azok vendégei jelenhetnek meg. Belépődíj nincs.

— **Új magyar követ Londonban.** Szapáry gróf magyar követ tegnap átadta megbízó levelét az angol királynak.

— **Liebkecht gyilkosa ügyének újrafelvételét** kéri. Berlinből jelentik: A „Vorwärts“ közli Runge vadász vallomását, akit annak idején Liebkecht Károly és Luxemburg Roza meggyilkolásában való bűnrészesség miatt ítéltek el. Runge most kijelenti, hogy a tettes nem ő, hanem Krull és Vogel nevű tisztek voltak, egyszersmind kéri ügyének újrafelvételét.

— **A város közegészsége.** Novisad város területén az elmúlt hóban a következő ragályos megbetegedések fordultak elő: tifusz, régi beteg 1, új 1, összesen maradt 2, sarlah régi beteg 2, meggyógyult 1, maradt 1.

— **Születés—halálozás.** Az elmúlt héten Novisad területén tízezerketten születtek, 6 fiú és 6 leány, meghalt 12, 9 férfi és 3 nő, egyéven alul 4 gyermek 2.

— **Fascisták harca a kommunistákkal.** Milánóból táviratozzák, hogy a fascisták egy kirádulásuk alkalmával összeütköztek a kommunistákkal, melynek következtében 8 ember megsebesült. Bojognában a fascisták a prefektura ellen tüntettek. A város környékén pedig összeütköztek a kommunistákkal. Az olasz mi-lisztertanács tegnap ülésén foglalkozott a folytonos összeütközésekkel és ezért rendeletben megtiltotta egész Olaszország területén a felvonulásokat és gyülekezéseket.

— **A bulgáriai orosz menekültek sorsa.** S ófiából jelentik: A Wrangel-féle komplott ügyében vegyes polgári és katonai bizottság folytatja a vizsgálatot. A közigazgatási törvényesek ehatározták, hogy a komplottban részes Wrangel tiszteket és katonákat azonnal ki kell utasítani. Az orosz menekülteket ötvenes csoportokban internálják Bulgária különböző helyiségeiben. A bulgár kormány tegye meg a szükséges lépéseket az orosz menekültek repatriálásának megkönnyítése végett.

— **A novisadi róm. kath. temető IV. táblájának rendezése** alatt a következő halottak sírhelyet ennek utá: Simonits Károly és Anna 1872—1896., 2 Welgartner sir 1871—1872., Mészáros Mihály 1875., Molnár Mátyás, Emma Engeiberger 1901. és Alois Licher 1872. Feloszlatnák ezeknek hozzátartozói, hogy 30 nap alatt Dr. Gerich Endre temető bizottságnak elnöknel (lakik Zrínyi Péter utca 21/a szám alatt) jelentkezzenek, ellen esetben nevezettek, amennyiben 30 év még nem telt el elhalálozásuk óta, a hitközség által exhumáltatni fognak. Kelt Novisad, 1922. május 20. A róm. kath. hitközség elnöksége. 1—2

Az Apollóban kerül bemutatásra a „Fejnéküli lovas“ V. része.

Tőzsde

Beograd, május 30. Francia frank — dollár — osztrák korona 090, csehszlovák korona 137, magyar korona 870, márka 28, lei —, léa —, London 319 Paris 652, New York 71, Genf —, Milánó 377 Róma —, Prága 139'50, Berlin 25'75, Bécs 0'66 Bukarest 51, Budapest —, Szaloniki —. A tőzsde ma nyugodt volt. Sok kínálat mellett kevés kereslet, Berlin emelkedett ma is és újabb emelkedés várható. Bécs esett.

Zagreb, május 30. Dollár —, font —, frank —, lira —, csehszlovák korona —, New York 72-73'50, Páris 661-65a London 321'50, Berlin 25'60 25'80 Prága 140, Milánó —, Bécs —, Róma 367-359. Budapest —. Élénk forgalom.

Zürich, május 30. Zárlat. Berlin 190 (178), Hollandia 204'10 (203'75), New York 322'75 (523'75), London 2327 (2329), Páris 477'50 (476'25), Milánó 27'50 (27'35), Prága 101'25 (100'50), Budapest 65 (63) Zagreb 190 (-88), Varsó 13 (13), Bécs 475 (05'125), bélyegezett osztrák korona 5'25 (5'25).

Novisadi termény tőzsde. Buza bácskai kínálat 392'5 kötés 392'5 s erblai kínálat 365. Ápa szeremi királat 360. Zab bácskai kínálat 300, kereslet 290. Tengeri bácskai kínálat 312'5, kereslet 307'5, kötés 307'5, bánáti kereslet 300, kötés 300. Bab fehér kínálat 275. Liszt nullás kínálat 550, főző kínálat 525, kenyér kínálat 425. Sertésszár kötés 2300 2350. Szalona kötés 1950.

A kölcsön körül

Beograd. A pénzügyminiszter és a Bleer és Ho'garten csoport megbízottai között folytatott tárgyalások alkalmával ezek nem tudák részletesen kidolgozott ajánlatukat a kölcsönre vonatkozólag előterjeszteni. Kummanudi ezért ma estig adott nekik határidőt, hogy a részletekben kidolgozott ajánlatot benyújtsák.

Pénzügyi körökben nagy idegesség észlelhető a kölcsön miatt, mert az a vélemény, hogy a két csoport nem tudja hamarosan a kölcsön összeget adni és ezért buzzák a tárgyalásokat.

SPORT

* Hétfőn este állapodtak meg egyesületek a püncsdi ünnepek programjának végleges összeállításában. Mivel a fuvarosai szövetség még nem válaszolt az egyesületek átrátára elejlik a válogatott programot és egy serlegért fog játszani a négy novisadi egyesület. Megállapodni csak a pálya kérdésében sikerült amennyiben mindkét pálya érdekelt szerelőit tartván, az előmérkőzések püncsdi vasárnapján a NAK pályán, a döntők hétfőn az artéri pályán kerülnek lebonyolításra. A csapatok párosítása már sorsolás után történt és az első napra 4 órai kezdéssel a J. Malvabi — NTK fél 6 órai kezdéssel az OŠKV NAK mérkőzést buzzák ki az urnából. — Másnap, hétfőn a két vesztés 4 órakor, a két győzelem fél 6 órakor játszák az NTK pályán. E döntetlen esetén a mérkőzés 15 perccel hosszabb lesz. — Megállapodtak az egyesületek, hogy ugyancsak a fenti sorrendben a négy egyesület ifjúsági csapata játszik az ünnepek délelőttjén 9 és fél 11 órai kezdéssel, az egyesületek által felajánlott bronzszoborért. Az ünnepi mérkőzések vezetésével Csajglt és Csillagot kérték fel.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátó Ferenc és társai.

Szállítási és Fuvarozási Vállalat.

Telef. 270. **KRUMESZ PÁL** Telef. 270.

UJVIDÉK, FUTARI-UTCA 82. SZÁM ALATT.

eivállal helybeli és vidéki áru fuvarozást teherautóval vagy stráfkocsikkal és áruberaktározást.

NE DOBJÁTOK EL

a használt borotváló készülékéket (Gillette, Mem), mert elektromos készülékre

GORTAN JÓZSEF

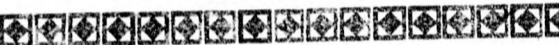
Novi-Sad, Dunavska ul. 9. 2-6

fogadja el. — Ára darabonként fél dinár.

Cipőfelsőrész-készítő,

aki gyakorlottsággal rendelkezik, azonnal felvétetik. 1-2

Železnička ulica 7. szám Novisad.

2 db 6 HP. Magánjáró Cséplő Garnitúra,
1 " 5 HP. " " " "
1 " 4 HP. " " " "
2 pár malomkőjárt eladó — Bővebbet lehetőleg személyesen vagy levél által

RÓZSA FERENC, Stara Kanizsa

és „FUCHS” hirdető irodában Novisad Kralj Petar ul broj 13. 2938-2-3

Jó házból való fiu 2921-1-2

tanoncnak

azonnal felvétetik Bamhauer Arnold fűszer és gyarmatáru kereskedésben.

A SEMPERIT

Osztrák Amerikai Gummifabrikagyár Wien, összes

GUMMIÁRUJA

Peronosporatömítők 2904-4-12

Peronosporalapok
Djógummi, valamint az összes Peronospora fecskendőalkatrészek minden mennyiségben kaphatók

Handler és Vadász

cégnél Novisad, Futoška u. 28.

Rikkancsokat

jó fizetéssel felvesz a

DÉLBÁCSKA

kiadóhivatala

APOLLO MOZGÓ

MÁJUS 31

Fejnélküli lovas.

Főszerepben: HARRY PIEL.

V. rész.

Több jókarban levő 2846-0

Stráfkocsi

azonnal eladó

KRUMESZ PÁL

szállítónál Futoška ulica 82. sz. alatt.

Jóforgalmu fűszer-

és vegyeskereskedésembe keresek egy jobb házból való fiut 2942-1

TANONCNAK.

Balaton Ferenc, Kamenici-u. 8. sz.

Novisadi lakos, szerb és német nyelvben perfekt, magyarban jártas mérlegképes

Könyvelőt

és ugyanilyen nyelvismeretű gyorsírást tudó

Gépirónőt

jó fizetéssel azonnal belépésre keres a Serum Institut-Kamendin D. D. Novi-Sad, Piroški drum. 2945-1-8

Ház eladó.

Daru-utca 25. (Kis bánát), 2 szoba és 2 konyha, kocsiszin, istálló és kerttel rögtön ávehető. — Érdeklődhetni ugyanott. 1-2

!

készítenek leggyorsabban és legolcsóbban mindennemű könyvnyomdai munkát

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadságtér 1. szám alatt (a rom. katólikus templommal szemben). — Telefon 88.